Deeltijdopleiding Tuin- en Landschapsinrichting Larenstein

Unieke kans voor volwassen studenten

Aan goede wil ontbreekt het bij de deeltijdstudenten Tuin- en Landschapsinrichting niet. Als docent moet je herhaaldelijk een rem zetten op het enthousiasme van deze studenten

FOTO: BEN TER MULL - LARENSTEIN

Sinds enkele jaren kent de Hogeschool Larenstein in Velp de hbo-deeltijdopleiding Tuin- en Landschapsinrichting. Larenstein is daarmee uniek in Nederland omdat er op dit niveau in de groene sector geen enkel alternatief voor volwassenen is. Afronding van de studie geeft recht op de titel ingenieur (bachelor).

FOTO: BEN TER MULL - LARENSTEIN

▲ ***Deeltijdstudent Ed van der Werf bedacht tijdens zijn stage een alternatieve oplossing bij de herichting van de Westersingel in Rotterdam***

Mieke van Dijk is docente landschapsecologie aan Larenstein en mentor en coördinator voor de deeltijdopleiding Tuin- & Landschapsinrichting ontwerp. Ze weet alles van de deeltijdopleiding vanaf de aanloopperiode tot en met de huidige vorm van officieel erkende hbo-opleiding. “De opleiding is nog volledig in ontwikkeling”, vertelt zij. “Ik heb de afgelopen vier jaar met een aantal kinderziektes te maken gehad, maar kan desondanks zeggen dat de opleiding een verrijking is voor Larenstein. We krijgen bovendien signalen dat er veel vraag is naar specialisten op het gebied van ontwerp, techniek en beheer. De opleiding voorziet in een behoefte en onze eerste ervaringen met het plaatsen van de volwassen stagiaires, leert dat bedrijven soms even moeten wennen aan de volwassen nieuwkomers, maar daarna ook erg blij met ze zijn.”

Perfectionisme

De opleiding voor deeltijdstudenten leidt tot hetzelfde eindresultaat als bij de voltijdstudenten, maar de doelgroep verschilt op meerdere punten van de jongere generatie. Deeltijdstudenten kiezen bewust voor een nieuwe richting nadat ze een totaal ander vak hebben uitgeoefend. Ook komt het voor dat zij hun energie in de opleiding steken als bijscholing terwijl ze al werkzaam zijn in de groene sector. In persoonlijke sfeer kunnen de verschillen tussen voltijd- en deeltijdstudenten ook erg groot zijn.
De koppeling tussen deel- en voltijdopleiding is wat Mieke van Dijk betreft een absolute noodzaak. Voltijd- en deeltijdstudenten komen elkaar daarom zo nu en dan tegen tijdens excursies en hoorcolleges en hebben dezelfde docenten. Deeltijdstudenten zijn slechts één dag in de week in Velp en studeren het grootste deel van de tijd alleen thuis. “Ze moeten daar de mogelijkheden voor hebben en de discipline voor kunnen opbrengen”, legt Van Dijk uit. “Aan goede wil ontbreekt het bij deze groep niet. Als docent moet je herhaaldelijk een rem zetten op het enthousiasme van deze studenten. Perfectionisme en ambities maken dat de studie soms erg zwaar voor hen wordt.” Bij intakegesprekken met de aspirant-studenten wordt aan dit aspect veel aandacht gegeven.

Veelzijdig

De belangstelling voor de nog tamelijk jonge deeltijdopleiding groeit voortdurend. Dit seizoen zijn zeventig eerstejaarsstudenten ingeschreven. Voor de richting ontwerpen is er al een wachtlijst voor het komende seizoen. Techniek en beheer zijn richtingen binnen het vak die later van de grond kwamen dan het ontwerpen en mede daardoor veel minder bekend zijn. Wel zullen ook in deze richtingen dit jaar de eerste studenten afstuderen. Het zijn de echte pioniers die na één of meer oriëntatiejaren in de richting ontwerpen, hebben aangegeven een andere kant op te willen.
De techniekstudent Ed van de Werf is zo iemand. Afkomstig uit het hoveniersvak en na het volgen van ontwerpcursussen in Houten en Boskoop terecht gekomen op Larenstein om daar uiteindelijk voor de richting techniek te kiezen.
“In de loop van de studie merkte ik dat ik als ontwerper minder vorderin- →

gen maakte dan ik had gehoopt", vertelt hij. "Het vak techniek lag me beter dan verwacht en ik heb gelukkig een overstap kunnen maken." Ed van de Werf heeft zijn hoveniersbedrijf verkocht en zal in augustus solliciteren bij een ontwerpbureau of vergelijkbaar bedrijf. "Ik zie het als een uitdaging met mensen van verschillende disciplines aan de slag te gaan", vertelt hij. "De wisselwerking stimuleert en sluit aan bij mijn breed georiënteerde opleiding." Techniek gaat veel verder dan het tekenen van steentjes, legt hij uit. "Je leert beredeneren of iets technisch uitvoerbaar is en hebt te maken met calculaties voor bureaus. Verder blijf je geconfronteerd worden met het ontwerpen. Het groenbeheer is ten slotte ook een aspect waar je veel mee te maken blijft houden. Je hebt geen technische knobbel nodig om in dit vak te slagen, maar je moet wel affiniteit hebben met natuurbeheer en je interesseren voor stedelijke inrichting."

"Er wordt flink gediscussieerd in de lessen en het gaat er vooral om de studenten een breder zichtveld te geven."

Techniek

Ed van de Werf geeft met plezier voorbeelden waardoor het woord techniek ineens een heel groene betekenis krijgt. "De afgelopen weken heb ik stage gelopen bij een ontwerpbureau in Vlaardingen", vertelt hij. "Bij de herinrichting van een singel waren voorzieningen getroffen voor boomspiegels om te voorkomen dat de bestrating omhoog werd gedrukt. De technische uitwerking bracht aan het licht dat met het betreffende plan twintig parkeervakken zouden komen te vervallen. Aan mij was de vraag een alternatieve oplossing te verzinnen." De coördinator deeltijd techniek Ad Waverijn, weet dat de stageperiode van Ed een succes is geworden. "De gemeente Vlaardingen was erg enthousiast over de door hem aangedragen oplossingen en zal ook tot uitvoering ervan overgaan. Het feit dat Ed in deeltijd zijn stage uitvoerde, vond men een voordeel, gezien de aangesloten periode waarin hij aan het project heeft gewerkt."
Van de Werf heeft ook een origineel idee voor zijn afstudeerproject. "In het kader van de stedelijke herinrichting van Hoogvliet en omgeving, wordt de nevengeul van de Oude Maas opengesteld en zal getracht worden het water terug te brengen in de oude stad", vertelt de student. "Ontwerpbureau Stroming in Arnhem heeft een plan gepresenteerd om dit te realiseren en ik heb me opgeworpen om de haalbaarheid van het plan te toetsen en zo nodig alternatieven aan te dragen." Van de Werf heeft elf weken om zijn onderzoek te doen. Zijn project is slechts één voorbeeld van de vele mogelijkheden, want een heel andere optie is bijvoorbeeld een materialenonderzoek. De richting techniek binnen Tuin- en Landschapsinrichting blijkt veelzijdiger dan menigeen denkt.

Arbeidsmarkt

Eerder is gezegd dat de belangstelling van de arbeidsmarkt voor T&L-studenten groot is. Dit geldt met name voor de richting techniek en in iets mindere mate voor de richting beheer en ontwerpen. "Er is een schaarste aan hoger opgeleiden binnen het groene vak", vertelt opleidingscoördinator T&L Larenstein, Jeroen de Vries desgevraagd. "Gemeentes hebben mensen nodig die ook in de directie zitting nemen, praktijkervaring hebben en leiding kunnen geven.
Ontwerpbureaus hebben steeds vaker de behoefte hun plannen op het eigen bureau technisch te onderbouwen. De richting techniek is te veelomvattend om af te doen met een enkele cursus. Het leren beheersen van basisvaardigheden is noodzakelijk. Dat kan in de opleiding zoals in Velp wordt aangeboden."
Als het om de richting beheer gaat, dan zijn het dikwijls overheidsinstellingen die proberen het eigen personeel bij te laten scholen. De groep is daardoor al bekend met het terrein van de studie. Beheerdocent Frans van den Goorbergh heeft veel respect voor zijn deeltijdstudenten. "Mensen met een behoorlijk gedetailleerde kennis van het beheer", zo stelt hij. Hij signaleert dat het nog ontbreekt aan kijk op ruimtelijke kwaliteiten. "Er wordt flink gediscussieerd in de lessen en het gaat er vooral om de studenten een breder zichtveld te geven. De één put daarbij voordeel uit zijn praktijkervaring, de ander moet beginnen met een schone lei", zo zegt hij. "Beheerders worden in de praktijk vaak in een bepaalde richting geduwd omdat geld- en tijd-(gebrek) een belangrijke rol spelen", vertelt Van den Goorbergh. "Ze zijn daardoor sterk in het vinden van praktische oplossingen, maar verliezen soms de lange-termijnvisie uit het oog." Beheerders werken voor groenbeherende instellingen, defensie, woningbouwcoöperaties, gemeentes, rijkswaterstaat en dergelijke.

Yana van Tienen

Yana van Tienen is freelance journalist / publicist. Ze is ook deeltijdstudent T&L ontwerpen en heeft dit artikel geschreven in opdracht van Hogeschool Larenstein